

Behandling af ansøgninger om
ægtefællesammenføring til danske statsborgere,
der anvender retten til fri bevægelighed efter EF-traktaten

1. Indledning

En medfølgende ægtefælle til en EF/EØS-statsborger, som har ret til ophold her i landet i medfør af EF-taktatens regler om arbejdskraftens fri bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v., gives opholdsbevis efter EF/EØS-bekendtgørelsen af statsamtet, jf. bekendtgørelse nr. 761 af 22. august 1994 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Det Europæiske Fællesskabs regler eller aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 684 af 12. juli 1996.

EF-taktatens regler om fri bevægelighed finder ikke anvendelse på rent interne forhold. Det betyder, at ægtefæller til i Danmark bosiddende personer med dansk indfødsret som udgangspunkt ikke kan opnå opholdstilladelse i Danmark i medfør af EF-rettens regler. Det følger dog af EF-domstolens praksis, at en EF/EØS-statsborger ikke i alle tilfælde er afskåret fra at påberåbe sig at være omfattet af EF-reglerne i sit eget land, hvis den pågældende har gjort brug af retten til fri bevægelighed, jf. eksempelvis EF-domstolens dom i sag C-370/90 (Singh) og i sag C-60/00 (Carpenter).

Singh-dommen vedrørte et tilfælde, hvor ægteparret Singh havde været beskæftiget i Tyskland som arbejdstagere og derefter rejste tilbage til Storbritannien for at drive selvstændig virksomhed. Fru Singh var britisk statsborger, og hr. Singh var indisk statsborger. Storbritannien inddrog hr. Singhs opholdstilladelse, men EF-domstolen fastslog, at fru Singh som statsborger i en medlemsstat havde ret til at lade sig ledsage af sin ægtefælle, da hun vendte tilbage til sit hjemland for at udøve selvstændig virksomhed efter at have været beskæftiget som arbejdstager i en anden medlemsstat. Domstolen lagde vægt på, at en statsborger i en medlemsstat kunne opgive at gøre brug af retten til fri bevægelighed, hvis statsborgeren ikke havde ret til at tage sin ægtefælle og børn med tilbage til sit hjemland på samme vilkår som dem, sådanne personer har krav på i en anden medlemsstat. Domstolen fastslog endvidere, at ægtefællen skal nyde mindst de samme rettigheder, som ægtefællen ville have krav på efter EF-rettens regler, hvis ægtefællen opholdt sig i en anden medlemsstat. Endelig bemærkede Domstolen, at personer, der er omfattet af traktathjemlede rettigheder, ikke kan påberåbe sig disse med henblik på

uretmæssigt at unddrage sig en anvendelse af national lovgivning, ligesom disse rettigheder ikke er til hinder for, at medlemsstaterne træffer de fornødne foranstaltninger til at hindre misbrug af denne art.

Carpenter-dommen vedrørte et tilfælde, hvor hr. Carpenter, der var britisk statsborger, leverede grænseoverskridende tjenesteydelser til kunder etableret i andre EF-medlemsstater og i Storbritannien. Hr. Carpenters virksomhed var etableret i Storbritannien, og hr. Carpenter foretog forretningsrejser til andre EF-medlemsstater. Storbritannien udviste fru Carpenter, der var filippinsk statsborger, men EF-domstolen fastslog, at fru Carpenter i kraft af EF-traktatens bestemmelse om fri bevægelighed for tjenesteydelser havde en afledet ret til at opholde sig i Storbritannien. Domstolen lagde vægt på, at hr. Carpenters udøvelse af en grundlæggende frihed ikke ville få fuld gennemslagskraft, hvis han blev afholdt fra at udøve den som følge af de hindringer, der opstilles i Storbritannien for ægtefællens indrejse og ophold. Endvidere bemærkede Domstolen, at ægteskabet ubestridt var reelt, og at der var etableret et familieliv, idet fru Carpenter bl.a. passede hr. Carpenters børn fra et tidligere ægteskab.

Nærværende opholdsmeddelelse fastlægger, i hvilket omfang Udlændingestyrelsen kan give opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, til ægtefæller og faste samleverer til danske statsborgere efter de principper, som EF-domstolen har fastlagt i Singh- og Carpenter-dommene.

2. Praksis

2.1. Betingelser for ægtefællesammenføring i de tilfælde, hvor den danske ægtefælle har opholdt sig i et andet EF/EØS-land på baggrund af EF-traktatens regler om fri bevægelighed eller EF-direktiverne om opholdsret (Singh-dommen)

Opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, til udenlandske ægtefæller til danske statsborgere, der har opholdt sig i et andet EF/EØS-land, og dér har anvendt EF-traktatens regler om fri bevægelighed, gives under følgende betingelser:

- 1) Den danske ægtefælle har opholdt sig i et andet EF/EØS-land på baggrund af EF-traktatens regler om fri bevægelighed eller EF-direktiverne om opholdsret,
- 2) den danske ægtefælle vender tilbage til Danmark, og ernærer sig i Danmark på en sådan måde, at den danske ægtefælle ville være omfattet af EF-traktatens regler om fri bevægelighed eller ville være omfattet af EF-direktiverne om opholdsret, hvis den danske ægtefælle i stedet havde taget ophold i et tredje EF/EØS-land,
- 3) ægteskabet skal fortsat bestå ved ægtefællernes indrejse i Danmark og under det fortsatte ophold i Danmark, og
- 4) den udenlandske ægtefælle skal – uanset om denne er tredjelandsstatsborger eller EF/EØS-statsborger – lovligt have boet i det EF/EØS-land, hvor

den danske ægtefælle har anvendt EF-traktatens regler om fri bevægelighed.

Til *betingelse 1)* kan det oplyses, at følgende lande er tilsluttet EF: Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Luxembourg, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Østrig og Danmark. Endvidere kan det oplyses, at følgende lande er omfattet af EØS-aftalen: Norge, Island og Liechtenstein. Endelig kan det oplyses, at statsborgere fra Schweiz i relation til EF-traktatens regler om fri bevægelighed og EF-direktiverne om opholdsret sidestilles med statsborgere fra EØS-landene, jf. bekendtgørelse nr. 345 af 28. maj 2002.

Til *betingelse 1) og 2)* kan det oplyses, at EF-traktatens regler om fri bevægelighed omfatter lønnet beskæftigelse, selvstændig virksomhed samt modtagelse eller ydelse af tjenesteydelser, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 6. EF-direktiverne om opholdsret omfatter pensionister mv. og personer, der råder over tilstrækkelige midler, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 10, stk. 1, samt studerende ved SU-berettigende uddannelser, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Til *betingelse 2)* kan det endvidere oplyses, at den danske statsborgers aktivitet efter EF-traktatens regler om fri bevægelighed eller EF-direktiverne om opholdsret skal påbegyndes inden for en rimelig frist. Hvis den danske statsborgers EF-retlige aktivitet påbegyndes *senest 4 måneder efter indrejsen* i Danmark, antages dette at opfylde principperne i Singh-dommen. Hvis den danske statsborgers EF-retlige aktivitet påbegyndes mere end 6 måneder efter indrejsen i Danmark, antages dette som udgangspunkt ikke at opfylde principperne i Singh-dommen. Hvis den danske statsborgers EF-retlige aktivitet påbegyndes 4-6 måneder efter indrejsen i Danmark, kan principperne i Singh-dommen være opfyldt afhængig af sagens øvrige omstændigheder, hvorfor sagen bør forelægges for kontorchefen. Det er i denne forbindelse ikke afgørende, hvad den danske statsborger har foretaget sig, herunder om pågældende har modtaget *kontanthjælp*, indtil den EF-retlige aktivitet påbegyndes. Såfremt den danske statsborger er *studerende* skal pågældende afgive en erklæring om, at denne råder over tilstrækkelige midler til sit og sin families underhold, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 10, stk. 2, 2. pkt.

Ovennævnte retningslinier gælder tilsvarende for en *samlever* over 18 år, hvis pågældende har samlevet på fælles bopæl i fast samlivsforhold af længere varighed med den danske statsborger, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 3, stk. 1, samt for *fælles- og særbørn*, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 2, stk. 1. Det bemærkes, at der for ægtefæller ikke stilles krav om samliv på fælles bopæl eller alderskrav.

Ovennævnte retningslinier finder ikke anvendelse, hvis der er tale om bevidst *omgåelse af udlændingelovens regler* om ægtefællesammenføring, idet personer, der er omfattet af traktathjemlede rettigheder, ikke kan påberåbe sig

disse med henblik på uretmæssigt at unddrage sig en anvendelse af national lovgivning.

Da ansøgningen om opholdstilladelse skal behandles efter *udlændingelovens* § 9 c, henhører sagen i første instans under Udlændingestyrelsens kompetence. Sagen behandles i et af Opholdsafdelingens familiesammenføringskontorer. Hvis en sådan ansøgning indgives til et statsamt, skal statsamtet viderevende ansøgningen til styrelsen med henblik på afgørelse efter *udlændingeloven*. Styrelsens afgørelse kan påklages til Integrationsministeriet.

Opholdstilladelsen betinges ikke af, at de i *udlændingelovens* § 9, stk. 2-9, nævnte betingelser er opfyldt, jf. *udlændingelovens* § 9 c, stk. 1, 2. pkt., 1. led. Derimod anføres det i opholdstilladelsesbrevet, at *opholdstilladelsen er betinget* af, at den danske statsborger fortsat udfører den pågældende aktivitet efter EF-traktatens regler om fri bevægelighed eller EF-direktiverne om opholdsret, jf. *udlændingelovens* § 19, stk. 1, nr. 1.

Opholdstilladelsen gives efter *udlændingelovens* § 9 c, stk. 1, tidsbegrænset med henblik på varigt ophold for højst 2 år, jf. *udlændingebekendtgørelsens* § 23, stk. 8, 2. pkt. Opholdstilladelsen kan forlænges for en periode på højst 3 år. Efter 5 års ophold gives tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. *udlændingelovens* § 11, stk. 4, og de i § 11, stk. 7, nr. 1-3, anførte betingelser stilles ikke, jf. § 11, stk. 7, 1. pkt. Den udenlandske ægtefælle er fritaget for arbejdstilladelse, jf. *udlændingelovens* § 14, stk. 1, nr. 7.

2.2. Betingelser for ægtefællesammenføring i de tilfælde, hvor den danske ægtefælle opholder sig i Danmark, og her anvender EF-traktatens regler om fri bevægelighed af tjenesteydelser (Carpenter-dommen)

Opholdstilladelse efter *udlændingelovens* § 9 c, stk. 1, til udenlandske ægtefæller til danske statsborgere, der opholder sig i Danmark, og her anvender EF-traktatens regler om fri bevægelighed af tjenesteydelser gives under følgende betingelser:

- 1) Den danske ægtefælle opholder sig i Danmark, og her leverer en i forhold til et andet EF/EØS-land grænseoverskridende tjenesteydelser, jf. EF-traktatens art. 49,
- 2) den udenlandske ægtefælle skal lovligt være indrejst i Danmark,
- 3) ægteskabet skal fortsat bestå ved meddelelsen af opholdstilladelsen, og
- 4) ægtefællerne skal have etableret et reelt familieliv i Danmark, f.eks. ved at den udenlandske ægtefælle på den fælles bopæl passer den danske ægtefælles mindreårige børn.

Til *betingelse 1)* kan det oplyses, at følgende *lande er tilsluttet EF*: Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Luxembourg, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Østrig og Danmark. Endvidere kan det oplyses, at følgende *lande er omfattet af EØS-aftalen*: Norge, Is-

land og Liechtenstein. Endelig kan det oplyses, at statsborgere fra *Schweiz* i relation til EF-traktatens regler om fri bevægelighed og EF-direktiverne om opholdsret sidestilles med statsborgere fra EØS-landene, jf. bekendtgørelse nr. 345 af 28. maj 2002.

Til *betingelse 1)* kan det endvidere oplyses, at *grænseoverskridende tjenesteydelser* eksempelvis kan være salg af annonceplads i tidsskrifter, rådgivning mod betaling per telefon eller e-mail, udbud af brevkurser, salg af lotterisedler eller koncertbilletter til personer, der opholder sig i et andet EF/EØS-land.

Tilsvarende gælder for en *samlever* over 18 år, hvis pågældende har samlevet på fælles bopæl i fast samlivsforhold af længere varighed med den danske statsborger, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 3, stk. 1, samt for *fælles- og sær-børn*, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 2, stk. 1. Det bemærkes, at der for ægtefæller ikke stilles alderskrav.

Ovennævnte retningslinier finder ikke anvendelse, hvis der er tale om bevidst *omgåelse af udlændingelovens regler* om ægtefællesammenføring, idet personer, der er omfattet af traktathjemlede rettigheder, ikke kan påberåbe sig disse med henblik på uretmæssigt at unddrage sig en anvendelse af national lovgivning.

Da ansøgningen om opholdstilladelse skal behandles efter *udlændingelovens § 9 c*, henhører sagen i første instans under Udlændingestyrelsens kompetence. Sagen behandles i et af Opholdsafdelingens familiesammenføringskontorer. Hvis en sådan ansøgning indgives til et statsamt, skal statsamtet viderevende ansøgningen til styrelsen med henblik på afgørelse efter udlændingeloven. Styrelsens afgørelse kan påklages til Integrationsministeriet.

Opholdstilladelsen betinges ikke af, at de i udlændingelovens § 9, stk. 2-9, nævnte betingelser er opfyldt, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 1, 2. pkt., 1. led. Derimod anføres det i opholdstilladelsesbrevet, at *opholdstilladelsen er betinget* af, at den danske statsborger fortsat udfører den pågældende aktivitet efter EF-traktatens regler om fri bevægelighed af tjenesteydelser, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1.

Opholdstilladelse gives efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, tidsbegrænset med henblik på varigt ophold for højst 2 år, jf. udlændingebekendtgørelsens § 23, stk. 8, 2. pkt. Opholdstilladelsen kan forlænges for en periode på højst 3 år. Efter 5 års ophold gives tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 11, stk. 4, og de i § 11, stk. 7, nr. 1-3, anførte betingelser stilles ikke, jf. § 11, stk. 7, 1. pkt., 1. led. Den udenlandske ægtefælle er fritaget for arbejdstilladelse, jf. udlændingelovens § 14, stk. 1, nr. 7.

3. Ikrafttræden

Denne meddelelse træder i kraft straks, og samtidig hermed ophæves meddelelse om opholdssager nr. 2/03 af 10. februar 2003.

Andreas Monberg